GODE
JAKTHUNDER

www.njff.no

RIKTIG FÔRING

ET FÔRTILBUD UTEN SIDESTYKKE TIL NJFF-MEDLEMMER!

JAKTH

Finsk støver

Utgitt av Norges Jeger- og Fiskerforbund.
Grafisk produksjon: Erik Tanche Nilssen AS, Skien.
Opplag: 6.000 eks. 07/2010.

MILJØMERKET 241 749 Trykksak

Fotografer: Henning Ottarsrud, bortsett fra:
Åsgeir Størdal - side 2
Bjarne Oppegård - side 14
Torgeir Skancke - baksida

INNHOLD

Grunnleggende om fôring av hunder **4**
Næringsstoffer **8**
Fôrtyper til hund **12**
Ernæring og fôring av jakthunder **14**
Sportsmans Pride - et unikt medlemstilbud **16**

Til NJFFS MEDLEMMER

Den virkelig optimale jaktopplevelsen hvor din firbeinte jaktkamerat leverer de store prestasjonene, avhenger av svært mye. Det avhenger av deg som jeger, hvor god du er til å planlegge og forberede jakta. Det avhenger av forhold og tilfeldigheter du ikke har noen muligheter for å kontrollere, for eksempel vær og føre og hvordan viltet oppfører seg. Jakthundens egenskaper og prestasjoner er også avgjørende for hvor vellykket jaktturen blir. Det er viktig at du begrenser bruken av hunden ut fra den fysiske kapasitet den har for å unngå skader eller utmattelse som krever lengre tids restitusjon.

For å oppnå den gode jaktopplevelsen, er det derfor viktig at du som jeger og jakthundeier påvirker det som er mulig. Du kan gi hunden godt stell og god trening så den er rustet til jakta. Ikke minst kan du fôre den riktig så den er i stand til å yte optimalt de jaktdagene som er satt av til å utøve det gode liv. God og riktig fôring har størst jaktmessig betydning når du er ute lange dager i strekk. En god sammenligning er utøvere innen utholdenhetsidrettene. De er bevisste på kostholdet for å kunne yte maksimalt, i tillegg til at de er godt trent.

I dette heftet finner du grunnleggende informasjon om ernæring og fôring av hunder og ikke minst riktig fôring i de perioder hvor hundene er i aktiv trening eller jaktes med. Vi håper dette bidrar til at du fôrer jakthundene dine best mulig. Dermed vil du kunne få enda flere gode jaktopplevelser.

Her finner du også informasjon om de muligheter du har til å få kjøpt høykvalitets hundefôr fra jeger- og fiskerforeningene til en meget gunstig pris. Norges Jeger- og Fiskerforbund har en avtale med firmaet Porthos Trading AS om å levere hundefôret Sportsmans Pride til de lokale jeger- og fiskerforeningene for videresalg til medlemmene. Den rimelige prisen fører til at du som NJFF-medlem sparer 1.500 – 2.000 kroner i årlige fôrutgifter pr hund. Vi har da sammenlignet den prisen du som medlem betaler for Sportsmans Pride med hva du må betale for tilsvarende høykvalitetsfôr i butikk. Dette er en av de virkelig gode medlemsfordelene organisasjonen kan tilby.

En stor takk til førsteamanuensis Øystein Ahlstrøm ved Institutt for Husdyr og Akvakulturvitenskap, UMB. Han har bidratt mye med faglige innspill til heftet.

Hvalstad, juli 2010

Bjarne Oppegård
Generalsekretær

Korthåret vorsteher

HUNDENS NATURLIGE KOSTHOLD

Hunden er et rovdyr med et tannsett velegnet for å drepe og spise små og store byttedyr. Hunden har en forholdsvis kort og enkel fordøyelseskanal som gjør at den er tilpasset å spise fôr med høy fordøyelighet. Magesekken er stor og elastisk slik at den kan ta inn store måltider på kort tid. Kjøtt bestående av protein og fett er typisk naturlig fôr med høy fordøyelighet for hund. Hunder vil dessuten ha en sterk smakspreferanse for animalske råvarer, men kan også utnytte vegetabilske råvarer og blant hundens ville slektninger er frukt, bær og gress en del av kostholdet.

Når hunden er i menneskets varetekt, vil den ikke være avhengig av å finne mat selv og fôret kan settes sammen av ulike råvarer, både animalske og vegetabilske. Disse råvarene har enten høy fordøyelighet i utgangspunktet, eller blir behandlet slik at hunden utnytter dem godt. De fleste hundefôr er derfor typisk en blanding av animalske og vegetabilske råvarer, og noen få inneholder bare vegetabilske. Når hunden er hos mennesker, vil derfor den være mer en alteter, enn den vil være i naturlig tilstand.

Om fôret består av animalske eller vegetabilske råvarer, vil ha mindre betydning så lenge behovet for næringsstoffer bli dekket.

Drever

NÆRINGSBEHOV

Næringsbehovet for en hund er svært likt det en finner hos mennesket eller dyr som gris og laks. Næringsbehovet dekkes av disse næringsstoffene:

- Protein og aminosyrer (energi)
- Fett og fettsyrer (energi)
- Karbohydrater (energi)
- Vitaminer
- Mineraler
- Vann

Man kan skille mellom rent stofflige behov og behov for energi som kommer fra nedbryting av protein, fett eller karbohydrater. Proteinbehovet er egentlig et behov for aminosyrer. Det finnes 20 aminosyrer, hvorav halvparten er essensielle og må derfor tilføres gjennom fôret. Fett består av fettsyrer og noen av disse er også essensielle, mens karbohydrater er en ren energikilde som hunden egentlig ikke trenger å få tilført gjennom maten den spiser. Vitaminer og mineraler er nødvendig å få tilført gjennom fôret, samt vann som både tas inn gjennom maten og ved at hunden drikker.

Finsk spets

ENERGI

Energi er ikke i seg selv et næringsstoff, men en effekt av at protein, fett og karbohydrater som finnes i fôret blir omdannet til kjemisk energi i kroppen. Energi blir angitt i kilokalorier (kcal) eller kilojoule (kJ). I Norge er det offisielle enheten kJ, mens kcal fortsatt brukes i USA. Siden kcal tidligere ble brukt i Norge, er den fortsatt vanlig i mange sammenhenger, og noen ganger oppgis begge.

1 kcal = 4,184 kJ eller 1 kJ= 0,239 kcal.

Det finnes to måter å se på energi på: energibehovet hos hunden og energiinnholdet i fôret som skal dekke energibehovet. Energibehovet kan inndeles slik:

- Vedlikehold
- Vekst
- Fosterproduksjon
- Melkeproduksjon
- Fysisk aktivitet
- Opprettholde kroppstemperatur

I praksis brukes gjerne vedlikeholdsbehovet for energi som det behovet en hund har når den er inaktiv, samt har noe fysisk aktivitet. Vedlikeholdsbehovet øker med størrelsen på hunden, men reduseres samtidig pr kg kroppsvekt når kroppsvekten øker, fordi varmetapet til omgivelsene blir mindre grunnet høyere kroppsmasse i forhold til hudoverflaten.

En hund som veier 2 kg trenger 900 kJ pr dag til vedlikehold, mens en hund på 32 kg trenger 7000 kJ. Målt pr kg kroppsvekt blir det henholdsvis 450 kJ og 220 kJ.

En hund på 25 kg vil typisk ha behov for 5000- 6000 kJ/1200-1400 kcal pr dag til vedlikehold. Hvis energiinntaket er for lavt i forhold til behovet, vil kroppsvekten reduseres og motsatt vil fettdeponeringen, og dermed kroppsvekten, øke.

Behovet for energi til vedlikehold blir brukt som utgangspunkt for å angi de andre energibehovene nevnt foran. For en hund kan for eksempel energibehovet til vekst være 2 ganger vedlikeholdsbehovet for en voksen hund av samme rase. Eller for fysisk aktivitet kan en angi det som 3 ganger vedlikeholdsbehovet når den løper i 2-3 timer ekstra hver dag.

Behovet for ekstra energi til drektige eller melkeproduserende tisper vil avhenge av tidspunkt i drektighetsperioden og antall valper.

Energibehovet for å opprettholde konstant kroppstemperatur vil påvirkes av om lufttemperaturen hunden befinner seg i ikke er for høy eller for lav. Pelsisolasjon og størrelse på hunden vil være avgjørende for område for denne nøytrale temperatursonen som ikke krever ekstra energi. Klimatiske faktorer som vind, snø og regnvann vil kunne flytte denne sonen.

ENERGIINNHOLD I FÔR

For å dekke energibehovet hos en hund må en kjenne til energiinnholdet i det fôret den spiser.

Dette er bestemt til 14,64 kJ pr gram fordøyelig protein, 35,56 kJ pr gram fordøyelig fett og 14,64 kJ pr gram fordøyelig karbohydrat.
Med fordøyelig menes den delen av fôret som blir tatt opp i tarmen. I utregning av disse verdiene er det betinget at fordøyeligheten er 80, 85 og 90 % for henholdsvis protein, karbohydrater og fett. Dette passer godt for tørrfôr, men for våtfôr vil som regel fordøyeligheten være noe høyere for protein og fett. For et tørrfôr som inneholder 25 % protein, 20 % fett og 45 % karbohydrater, kan energiinnholdet pr kg fôr beregnes på denne måten:

250 g protein	x	14,64 kJ = 3,660 kJ
200 g fett	x	35,56 kJ = 7,112 kJ
450 g karbohydrater	x	14,64 kJ = 6,588 kJ

Totalt blir dette 17,360 kJ, som er det samme som 4,150 kcal.

En hund som trenger 5000 kJ/dag, vil trenge 5000/17360 = 0,288 kg av dette fôret for å holde konstant kroppsvekt.

Irsk setter

PROTEIN OG AMINOSYRER

Protein er satt sammen av aminosyrer og er ikke først og fremst en energikilde, men byggesteiner for ulike vev og kjemiske forbindelser i kroppen som muskler, hud, pels, blodceller, celler i tarmveggen, hormoner og enzymer. Proteiner i kroppen vil stadig bli brutt ned og det er behov for nydannelse. Mangel på en eller flere essensielle aminosyrer vil føre til reduserte kroppsfunksjoner hos voksne hunder og typisk svakere tilvekst hos valper. Andre symptomer kan være mangel på dannelse av røde blodlegemer (anemi), reproduksjonsproblemer og dårlig hårkvalitet. Hår består kun av proteinet keratin, og ved proteinmangel vil pels være et lite prioritert organ, noe man lett ser hos tisper etter drektighet og laktasjon. De kan ha dårlig pels.

De viktigste essensielle aminosyrene er de som det er størst fare for at det blir mangel på, det vil si de som det vanligvis finnes minst av i fôret i forhold til behovet hos hunden. Behovet for protein hos voksne hunder er 8 %, og for valper og drektige/melkeproduserende tisper, henholdsvis 18 % og 20 % av et tørrfôr med energiinnhold på 16 700 kJ eller 4000 kcal. De fleste tørrfôr har proteinnivåer langt over dette for å sikre tilfredsstillende tilførsel.

De ikke-essensielle aminosyrene kan hunden produsere selv, men ved tilførsel gjennom fôret vil de vil være en viktig energikilde for hunden, samt at de bidrar i dannelse av glukose i kroppen.

FETT OG FETTSYRER

Fett er i hovedsak en energikilde, og bidrar til å øke energikonsentrasjonen i fôret. Det er også en viktig smaksfremmer. Andre viktige funksjoner er at det tilfører essensielle fettsyrer og er bærer av de fettløselige vitaminene. Tidligere regnet man bare med linolsyre som essensiell for hund, men nå regner man også omega-3 fettsyrene som essensielle. Mangel på linolsyre fører til hudproblemer og flassdannelse. Omega-3 fettsyrene finnes i marine råvarer og det er ikke påvist mangel hos hund, men siden de finnes i kroppen hos hunder og inngår i vev og hormoner, regnes de som essensielle, men trengs trolig i svært små mengder. For øvrig er det vist at omega-3 fettsyrer kan ha positiv effekt på utvikling av nervevev og dermed kan gi høyere intelligens, samt at de kan ha positiv effekt på hudlidelser hos hund.

Fett vil være en viktig energikilde og vil samtidig tilføre hunden nødvendige næringsstoffer. Behovet hos voksne hunder er bestemt til 4,0 % og for valper 8,5 % av et tørrfôr med energiinnhold på 16 700 kJ eller 4 000 kcal. Disse nivåene er lave og som regel vil fettnivået være noe høyere. For fett er det også bestemt en øvre toleransegrense som angir at fett ikke bør utgjøre mer en 33 % av et tørrfôr. Ved så høy innblanding vil fettet utgjøre omkring 70 % av energiinnholdet i fôret nevnt ovenfor. For å sikre tilfredsstillende proteintilførsel bør derfor fettinnholdet ikke være høyere.

KARBOHYDRATER

Hunden har ikke behov for karbohydrater i fôret, men karbohydrater i form av stivelse utnyttes godt hvis de blir varmebehandlet slik som i produksjon av tørrfôr. Korn er rik på stivelse som består av lange kjeder med glukose. Disse frigjøres under fordøyelsen. I kroppen er glukose en essensiell energikilde for hjerne, nervevev, nyrebarken og røde blodlegemer. Glukose er altså den viktigste "basisenergikilden" i kroppen, men hunder er i stand til å omdanne aminosyrer til glukose på en effektiv måte slik at de ikke trenger tilførsel. Drektige eller lakterende tisper kan ha behov for ekstra tilførsel av karbohydrater hvis fettnivået i fôret er svært høyt og proteinnivået er moderat, da glukosetilførsel er viktig for fosterutvikling og produksjon av melk.

En annen gruppe karbohydrater er ulike typer fiber som ofte tilsettes tørrfôr til hund. Fiber har svært lav fordøyelighet, men er viktig for å sikre normal tarmfunksjon og gir fast avføringskonsistens. Tørrfôr inneholder som regel 40-60 % karbohydrater og av dette er 3-5 % fiber.

Grå elghund

MINERALER OG VITAMINER

Mineraler er uorganiske stoffer i motsetning til protein, fett, karbohydrater og vitaminer, som regnes som organiske. De uorganiske vil ikke forsvinne ved forbrenning. Essensielle mineraler inndeles i makromineraler, som det finnes mer av i hundekroppen enn mikromineraler, som trengs i svært små mengder for å dekke behovet. Makromineralene det finnes mest av, er kalsium, fosfor og magnesium, fordi de utgjør strukturelementet i bein og tenner. Natrium, kalium og klor er nødvendig for syre-base balansen og osmotisk trykk i vevsvæsker. Mikromineralene jern, kopper, sink, mangan, jod og selen vil være bestanddeler og aktivatorer av enzymer, inngå i hormoner, vitaminer og andre livsnødvendige stoffer, for eksempel hemoglobin i røde blodlegemer. Det er sjelden mangel på mineraler fordi de fleste finnes i tilstrekkelige mengder i råvarer. I fullfôr vil det være tilstrekkelig med mineraler for å dekke behovet med god margin. Vanligste problem med mineralernæring til hund er for lite kalsium og fosfor i hjemmelaget fôr til valper. Mangel vil føre til unormal skjelettvekst. Felles for alle mineraler er at de gir forgiftninger ved overdosering. Lavest forgiftingsterskel er det for mikromineralene.

Vitaminene inndeles i fettløselige (A, D, E, K) og vannløselige (C og B). Som mineralene har de spesielle funksjoner i kroppen og må tilføres gjennom fôret. Vitamin A er nødvendig for vekst av hudceller og for utvikling av normalt syn, mens vitamin D styrer kalsium-fosforomsetningen i kroppen. Både A og D kan gi forgiftninger ved overdosering, finnes mye i lever og tran. Vitamin E virker som en antioksidant og beskytter celler, mens vitamin K blant annet er nødvendig for blodkoagulering. De vannløselige har i hovedsak funksjon i omsetning av protein, fett og karbohydrater i energistoffskiftet. Hunder har ikke behov for vitamin C, da det blir produsert i tilstrekkelige mengder av tarmbakterier.

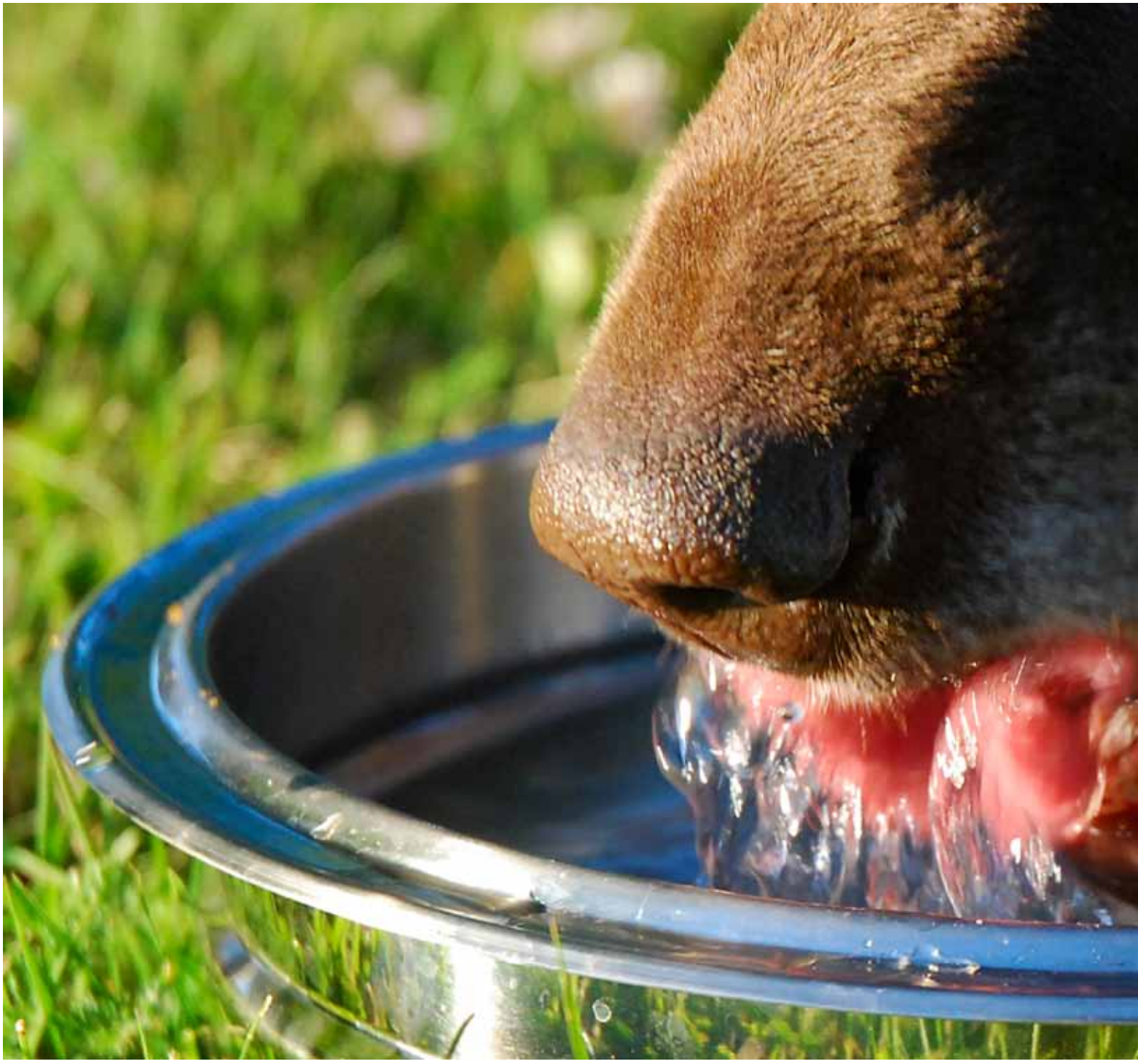

VANN

Vann er det næringsstoffet hunden trenger mest og som det raskest oppstår mangel på hvis det ikke blir tilført. Hundekroppen består av omkring 60-65 % vann og dette har uendelige funksjoner i kroppen, for eksempel transport av næringsstoffer og avfallsstoffer, er nødvendig for fordøyelse, osmotisk trykk i vevsvæsker og blod, og ikke minst regulering av kroppstemperatur. Vannbehovet relateres ofte til energiinntaket eller energiforbruket.

Vannbehovet settes gjerne til 1 ml pr kcal eller 0,24 ml pr kJ. Vannet hunden tilføres, kommer fra tre kilder: Vann i fôret, drikkevann og vann fra forbrenning av protein, fett og karbohydrater i kroppen. Utskillelse fra kroppen skjer gjennom urin, avføring og fordamping fra tunga. Hvis det er ei tispe som produserer melk, vil dette være et ekstra vanntap fra kroppen.

Hvor mye en hund drikker, vil avhenge av hvor mye vann den får i seg gjennom fôret. Hvis vanninnholdet i fôret er omkring 80 %, vil ikke hunden drikke. Salt (natriumklorid) vil påvirke tørstmekanismen og få hunden til å drikke. Mye protein i fôret vil kreve utskillelse av urinstoff som vil kreve ekstra vann for urinproduksjon. Dermed vil vannbehovet øke.

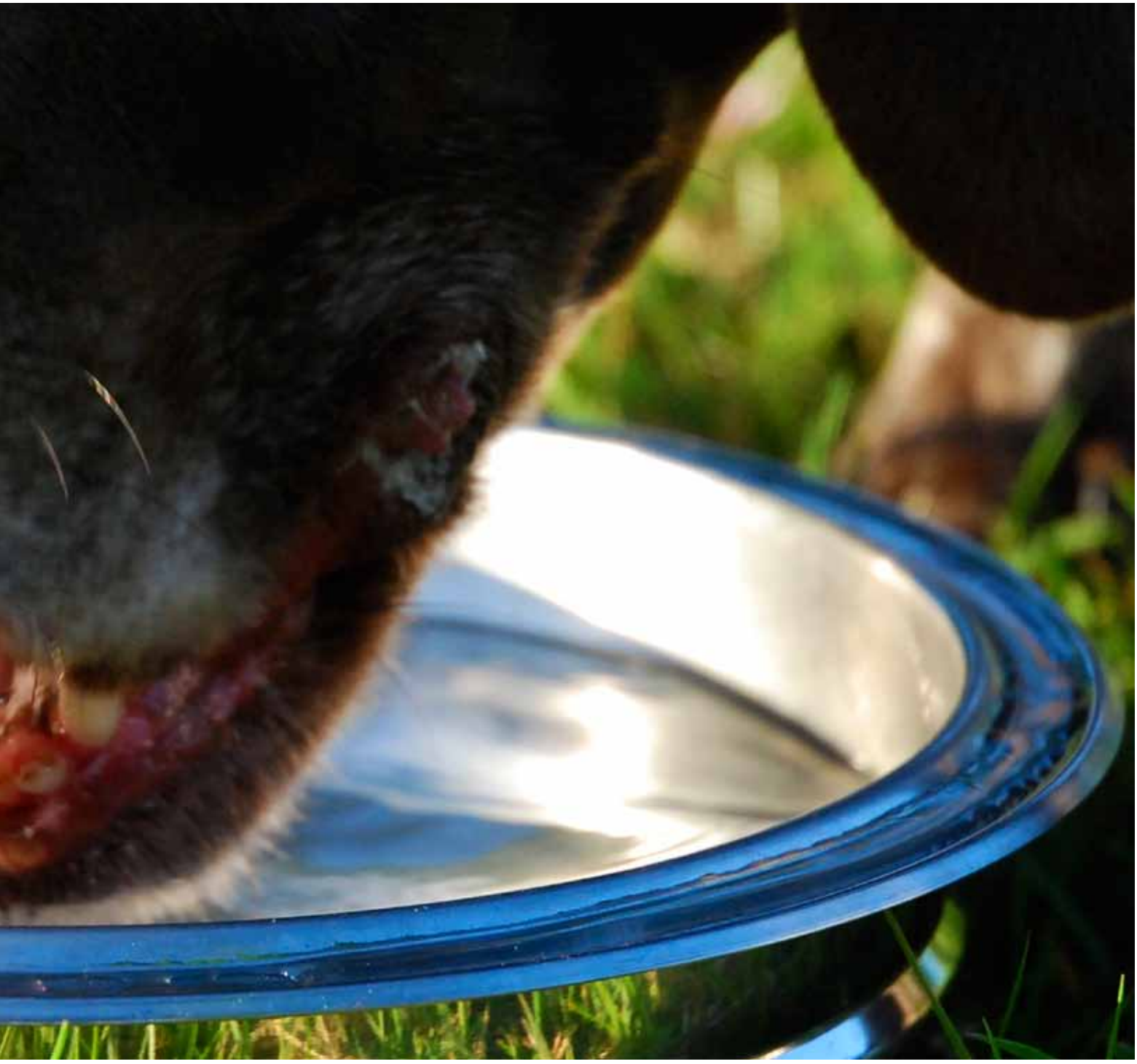

Varme vil øke vannbehovet fordi hunden avkjøler kroppen ved at vann fordamper fra tunga. Fordampingen krever varme, og blod som passerer gjennom tunga, blir avkjølt og transportert tilbake til resten av kroppen. Hvis temperaturen er over 35°C, vil det være vanskelig for mange hunder å bevege seg i det hele tatt, fordi fysisk aktivitet vil øke kroppstemperaturen.

I lave temperaturer kan vannbehovet øke fordi den tørre, kalde luften blir mettet av vann fra hundens lunger. På den måten dreneres mer vann fra kroppen enn ved høyere luftfuktighet.

Tysk jaktterrier

FÔRTYPER TIL HUND

Hundefôr inndeles gjerne etter hvordan de er produsert. I Norge selges 22 000 tonn tørrfôr og 4000 tonn våtfôr til hund årlig. Dette er fullfôr som kan brukes som eneste fôr. I tillegg selges ulike tilskuddsfôr og godbiter.

Matrester fra husholdningen er det mange som benytter seg av, og dette gir en god og rimelig utnyttelse og sikker fôring hvis du bruker det sammen med et fullfôr. Matrester bør ikke utgjøre mer enn 30-40 % av totalfôret hunden får. Det er sjelden fare for at det oppstår mangel ved slik fôring, fordi fullfôret en bruker i tillegg, har en sikkerhetsmargin i forhold til essensielle næringsstoffer. I markedsføring av hundefôr nevnes ofte at fôret er satt sammen slik at næringsstoffene er balansert i forhold til hverandre. Denne balansen har vide grenser og hunder har stor toleranse for ulike fett-karbohydratforhold i fôret, så lenge proteinbehovet er dekket.

I forhold til de andre næringsstoffene som mineraler og vitaminer, vil også fôret inneholde mer enn behovet, så det er liten fare for feilfôring hvis en gir noe ved siden av.

Fordeler med tørrfôr framfor våtfôr er de meget gode bruksegenskapene og forholdsvis lav pris. Når en regner pris på et hundefôr, bør det tas hensyn til vanninnholdet. Et tørrfôr vil koste 15-80 kr pr kg tørrstoff, mens et våtfôr koster 40-750 kr, avhengig av størrelsen på enheten. De små såkalte "dinners" kan koste 150 kr pr kg fôr, og siden vanninnholdet er 80 %, blir prisen 750 kr pr kg tørrstoff, men i små enheter føler man at det ikke er så dyrt og de er enkle å bruke.

DE VANLIGSTE:

Tørrfôr (vann 10 %)

Hermetisert våtfôr (vann 80 %)

Frosset ubehandlet våtfôr (vann 60-70 %)

Godbiter/tilskuddsfôr: Tyggebein, frysetørket vom, griseører, hjemmelaget fôr, matrester.

HJEMMELAGET FÔR

Det er svært enkelt å sette sammen et fôr til hund selv hvis en ønsker det.

En må sette seg inn i næringsinnholdet i fôrråvarer. Dette kan skaffes via internett eller i bøker. Undersøkelser har vist at 70 % av energiinntaket hos hunder i Europa kommer fra hjemmelaget fôr og matrester.

OPPSKRIFT:

Kylling eller storfekjøtt	**100 g**
Kokt ris	**330 g**
Kornblanding med skall	**10 g**
Vegatibilsk olje	**2 g**
Kalsiumkarbonat + Vitaminkilde	**2 g**

Kleiner münsterländer

DEKLARASJONER

Den lovpålagte deklarasjonen på hundefôr har flere funksjoner, bl.a skal forbrukeren kunne få informasjon om hvilke råvarer fôret er laget av, hvordan fôret skal brukes og kunne sammenligne pris med andre fôrmerker. Av konkurransehensyn blir ikke fôrresepten gitt på deklarasjonen, men råvarelisten skal angis ved at den største råvaren skal stå først og de øvrige i fallende rekkefølge etter innblandingsprosent. Noen produsenter ønsker ikke av markedshensyn å vise at en korningrediens er den største råvaren, fordi det er mer positivt hvis animalsk proteinråvare står øverst, for eksempel kylling.

Dette kan manipuleres ved at en bruker flere ulike korningredienser som hver utgjør en mindre andel enn kylling, slik at kylling kommer øverst på listen.

Typiske proteinråvarer i tørrfôr er fjørfemel, kjøttmel, glutenmel, soyamel, fiskemel, eggpulver og blodmel. I våtfôr, hermetisert eller rått, brukes ofte bare animalsk protein fra husdyr eller fisk. Fettkilden vil gjerne også være fra fjørfe, storfe eller gris, mens karbohydratkilden er fra mais eller hvete. I tillegg vil det være en del tilsetningsstoffer som vitaminer og mineraler, og gjerne tilsettinger som skal fremme god helse hos hunden.

FÔRETS INNHOLD

Kjemisk innhold skal oppgis med tørrstoff eller vann, protein, aske og fett. Det er ikke nødvendig å oppgi karbohydratinnholdet, men det kan beregnes ut fra de øvrige analysene:

Karbohydrater = tørrstoff % - (protein % + fett % + aske %).

Husk at vann % og tørrstoff % er motsatte størrelser hvor summen blir 100 %! Tørrstoff på 92 % gir vanninnhold på 8 % osv.

Dunker

TRENING

Jakthunder skal utføre en betydelig fysisk aktivitet under jakt, og det er derfor viktig at de trenes for dette i god tid før jakten starter. Dette kan være vanskelig å få til fordi det er tidkrevende hvis en skal trene hunden med tilsvarende varighet og intensitet som under praktisk jakt. Hvis man mener at hunden ikke er trent tilstrekkelig, bør en begrense bruken i forhold til den fysiske kapasiteten hunden har.

Et vanlig problem for jakthundeiere, er at hunden har for liten trening i forhold til den fysiske utfordring den møter ved å jakte 7-8 timer pr dag. For en dårlig trent hund, vil det som regel føre til utmattelse eller skader som gjør at den ikke kan brukes i mer enn noen få dager. En godt trent jakthund fungerer optimalt i 3-4 timer pr dag. Har en tilgang på flere hunder, kan man skifte til en annen hund. Et godt tips er derfor å skaffe seg en hund til, eller være sammen med andre som har hund, slik at hunden får tilstrekkelig hvile og restitusjon.

En fuglehund løper 5-20 km pr time, avhengig av terreng og føreforhold. I lett terreng kan derfor distansen komme opp i 160 km pr dag. For at hunden skal fungere godt i flere dager, må den derfor være svært godt trent. Fysisk trening av en hund vil være å utsette hunden for en belastning av så stor intensitet, varighet eller frekvens, at den gir en målbar forbedring i ytelse eller kapasitet. De fysiologiske forandringer som gir høyere ytelse, vil være økt muskelmasse, større beintetthet, økt oksygenopptak, økt plasmavolum, bedre hjertefunksjon og blodsirkulasjon, og bedre utnyttelse av energi til muskelarbeid.

Gordon setter

ENERGIKILDER FOR FYSISK AKTIVITET

Hunder har i utgangspunktet et svært høyt oksygenopptak i forhold til mennesker, omkring 2-3 ganger høyere. De er designet til å løpe lange distanser i forholdsvis sakte fart, det vil si 30-40 % av maksimal kapasitet. Ved så lav intensitet vil fett være hovedenergikilden og utgjøre omkring 80 % av energiforbruket. Hunder har dessuten muskelfibre som utnytter fett som energikilde svært godt. Resten av energiforbruket vil fordele seg på omkring 12 % fra glukose og 8 % fra protein.

Forsøk med sledehunder tyder på at høyt fettnivå virker besparende på hundens glykogenreserver i muskulatur og lever, og at fôr med høyt karbohydratnivå, er negativt for utholdenhet ved langdistanseløping. Det som skjer når hunden blir utmattet under løp, vil være at glukosetilførselen begynner å ta slutt. Dette vil skje raskere ved å bruke mye karbohydrater i fôret enn ved å bruke mye fett.

FÔRING OG MÅLTIDER

Hvis en skal oppnå full effekt av å utnytte et fôr med høyt energiinnhold, bør hunden trenes og få dette fôret før jakta begynner. Man bør altså ikke regne med at et fôr med høyt fettinnhold, fører til at hunden umiddelbart øker utholdenheten, da manglende trening vil være mer avgjørende. Det kan derfor være lurt å holde seg til det fôret en bruker hjemme og bare øke mengden noe eller tilsette en fettkilde. En hund som jakter 3 timer hver dag, vil øke energiforbruket 2-3 ganger vedlikeholdsbehovet. Hvis den skal brukes mer, er det lurt å bruke et høyenergifôr for å redusere fôrmengden hunden skal spise. Følg med på om hunden mister vekt. Hvis den gjør det, må fôrmengden økes.

Kveldsfôringen er det viktigste måltidet under jakt. Da vil hunden legge inn de reservene av glukose og fett i muskulatur og lever som skal brukes dagen etter. Under selve jakta betyr vanntilførselen mer for utholdenheten enn fôring. Det kan likevel være gunstig i gi fôr sammen med vann, for å sikre at hunden får i seg nok væske, da mange hunder ikke vil drikke bare vann alene. Vann kan tilføres ved å bløte opp tørrfôr, eller gi våtfôr som inneholder 80 % vann, alternativt tørket vom sammen med vann, en gang i timen.

MAT FOR OSS, GIFT FOR HUNDER...

Vær oppmerksom på at det finnes en del mat som hunden ikke skal ha, og som kan virke som gift. Løk, sjokolade, rosiner og druer er eksempler på dette.

Dehydrering vil redusere ytelsen, og hunder bør tilføres vann når de har mistet 0,5 % av kroppsvekten på grunn av vanntap. Energiforbruket kan som tidligere nevnt relateres til vannforbruket. En jakthund som forbruker 20 000 kJ eller 4 800 kcal, vil trenge omkring 4,8 l vann pr dag.

Etter endt jakt, bør hunden fôres innen en halv time for å starte påfyllingen av næringsstoffer til muskulaturen. Et tidlig måltid etter fysisk aktivitet, vil snu stoffskifteprosessen i kroppen fra nedbryting til oppbygging. Enkelte vil være engstelige for magedreining, og da kan en eventuelt gi et mindre måltid straks etter jakt og et større måltid senere.

SPORTSMANS PRIDE
ET UNIKT MEDLEMSTILBUD!

Norges Jeger- og Fiskerforbund arbeider kontinuerlig for å ivareta jakt- og fiskeinteressene i landet. Å sikre de framtidige rammebetingelsene for jakt og fiske i samfunnet, er noe av det aller viktigste organisasjonen engasjerer seg i.

NJFFs medlemmer har i dag store og gode medlemsfordeler som de kan benytte. En av disse er tilgang på høykvalitets hundefôr til en meget gunstig pris. NJFF sentralt inngikk i 2005 en avtale med firmaet Porthos Trading AS om salg av hundefôr til medlemmene.

Sportsmans Pride er opprinnelig et amerikansk hundefôr utviklet og produsert av en av verdens største fôrprodusenter. I 2009 ble produksjonen til blant annet Norge, flyttet til Tyskland, hvor fôret produseres på lisens.

FÔRMENGDE

Følgende fôrmengder er et veiledende utgangspunkt for vedlikeholdsfôring når du fôrer med Sportsmans Pride og benytter fôrtypen Maintenance Adult:

Hundens vekt i kg	Daglig forbehov i gram
10	140 - 170
15	180 - 220
20	210 - 270
25	240 – 300
30	270 - 340

DE LOKALE JEGER- OG FISKERFORENINGENE ER FÔRSELGERE

Det er NJFFs lokalforeninger som selger hundefôret til medlemmene. Sommeren 2010 solgte mer enn 80 foreninger hundefôret, og antallet er stadig stigende.

De foreninger som selger fôr, har inngått en skriftlig avtale med NJFF sentralt om dette. Foreningene forplikter seg til å følge de retningslinjer som er besluttet for hundefôrsalget, blant annet hvilke priser som gjelder.

Fôromsetningen har vært i stadig vekst, og i 2009 kjøpte medlemmene over 200.000 kg Sportsmans Pride gjennom lokalforeningene. Det vil si at disse hundeeierne sparte hele 2 millioner kroner i forhold til om de skulle kjøpt fôret gjennom butikk. For hver jakthund sparer medlemmene mellom 1.500 og 2.000 kroner i året. Altså tjenes medlemskontingenten inn igjen flere ganger bare ved å benytte seg av denne medlemsfordelen. I tillegg sitter foreningene igjen med en liten fortjeneste for sin salgsinnsats.

På NJFFs hjemmeside www.njff.no ligger det til enhver tid oppdatert liste over hvilke lokalforeninger som selger Sportsmans Pride, samt kontaktadresser til fôrselgerne. Der finner du også ytterligere informasjon om temaet.

FÔRTYPER

Medlemmene har tilgang til tre ulike fôrtyper; vedlikeholdsfôr, høyenergifôr og valpefôr. Disse dekker de fleste fôrbehovene. Alle leveres i 15 kilos sekker.

Maintenance Adult er vedlikeholdsfôret for voksne hunder.

Professional Formula er høyenergifôret som kan benyttes i de perioder hunden er mer aktiv, som i trenings- og jaktperiodene.

Premium Puppy er valpefôret som skal brukes til valper i perioden mens de vokser, det vil si fram til cirka ett års alder. Valpefôret bør også benyttes til tisper under drektighetstida og tida etter valping mens de dier. Alternativt kan høyenergifôret brukes til tisper i den aktuelle perioden rundt valping.

Jack russell terrier

TILLEGGSPRODUKTER

I tillegg til tørrfôret, har de fôrselgende foreningene også enkelte andre fôrprodukter for salg. Det kan variere noe over tid hva slags produkter dette er. Spør foreningens fôrselger om hvilke tilleggsprodukter han/hun har! Fra 2010 har de hatt tilbud om blant annet våtfôr (hundepølse) og hundekjeks.

Sportsmans Snacks er en velsmakende hundekjeks til nytte og glede. Dette er en godbit som fører til økt trivsel for hunden. Kjeksen er velkomponert slik at den også gir et solid næringstilskudd. Tygging av hundekjeksen bidrar til at hunden får god tann- og munnhygiene. Ingrediensene er korn, kjøttmel, biprodukter fra kjøtt til menneskeføde, mineraler, oljer og fett.

Det er også framskaffet et ferskfôr (våtfor) i form av hundepølse. Denne leveres i enheter på 400 gram. Sportsmans hundepølse er godt egnet som "matpakke" under trenings- og jaktdager. Den har et høyt fettinnhold som gjør at hunden tilføres mye lettfordøyelig energi, samtidig som den har høy smakelighet. Hundepølse kan med fordel også brukes som tilskudd under vanlig fôring overfor hunder som er matleie og vanskelige å få tilført nok fôr.

Strihåret dachs

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND
1871
www.njff.no
JAKT OG FISKE TIL ALLE - FOR ALLTID!
Engelsk setter